Lietas arhīva Nr. C-1114-19/4
ECLI:LV:RVPT:2019:0527.C30298818.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2019.gada 27.maijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa,
tiesnese Z. Studente,
ar tiesas sēdes sekretāri Z. Šūlmeisteri,
piedaloties prasītāja pārstāvim /pers. A/,
atbildētājas pārstāvei zvērinātai advokātei J. Averinskai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, prasībā pret /pers. B/ (/pers. B/), dzimušu /datums/, par parāda piedziņu un /pers. B/ pretprasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par atbrīvošanu no neesoša parāda un pienākuma uzlikšanas veikt pārrēķinu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2017.gada 29.decembrī saņemts SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – Prasītājs) vienkāršotās procedūras prasības pieteikums pret /pers. B/ (/pers. B/) (turpmāk – Atbildētāja) par parāda piedziņu.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesneses 2018.gada 5.janvāra lēmumu prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

[1] Prasības pieteikumā norādīts, ka ar 2010.gada 29.decembri Rīgas pašvaldības uzņēmums bezpeļņas organizācija namu pārvalde "Jugla" tika reorganizēta, apvienojoties ar citām komercsabiedrībām un reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā par SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", kā reorganizēto komercsabiedrību tiesību un saistību pārņēmēja.

Saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta 7.daļu, kurā noteikts pašvaldības pienākums ir pārvaldīt dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, 2003.gada 14.februāra nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pilnvarojuma līguma Nr.DI-03-77-lī un tā pielikumu Nr. 1, kā arī 2011.gada 5.jūlija dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgumu Nr.RD-11-910-lī, un tā pielikumu Nr.1, Prasītājs apsaimnieko dzīvojamo māju /adrese/, Rīga.

Norāda, ka likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta astotā daļa nosaka Prasītāja kā pašvaldības pilnvarnieka tiesības saņemt maksu par Atbildētājai sniegtajiem pakalpojumiem viņas privātīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

Norāda, ka dzīvojamās mājas /adrese/, Rīga (turpmāk – Māja) dzīvokļu īpašnieki nav pārņēmusi pārvaldīšanas tiesības, kā arī nav pilnvarojuši citu personu pārvaldīt un apsaimniekot Māju, no minētā izriet, ka Prasītāja pienākums pārvaldīt Māju.

Saskaņā ar pilnvarojumu līgumu nosacījumiem Prasītājs apņēmies pārvaldīt un apsaimniekot kopīpašnieku nekustāmo īpašumu, kā arī nodrošināt ar pakalpojumiem.

Norāda, ka Atbildētājai saskaņā ar 2011.gada 2.decembra dāvinājuma līgumu, pieder nekustamais īpašums – dzīvoklis Nr.4, /adrese/.

No minētā ir secināms, ka Dzīvokļa īpašuma likums paredz ne tikai līgumisko, bet arī delikt atbildību (ārpus līgumisko atbildību), nosakot dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu atlīdzību neatkarīgi no līguma noslēgšanas.

Atsaucas uz likuma "Par dzīvokļa īpašumu" un Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 2.punktu un 3.punktu.

Norāda, ka 2011.gada 14.decembrī pušu starpā tika noslēgts Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums, kura 5.5.punkts nosaka, ka maksas par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu, maksājumu kavējumu gadījumos par katru nokavēto dienu maksājams līgumsods 0,2% apmērā no kavētā maksājuma summas.

Norāda, ka Atbildētājai jānorēķinās par saņemtajiem pakalpojumiem saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, kas nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, proti, veikt samaksu par katru kārtējo mēnesi saskaņā ar noslēgtā līguma nosacījumiem.

Norāda, ka Prasītājs rīkojas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, bet Atbildētāja savu pienākumu maksāt nav pildījusi, neskatoties uz to, Atbildētājai nav likti šķēršļi izmantot telpas, līdz ar ko Prasītājam ir tiesības prasīt no Atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus, kas izriet no Civillikuma 1756.panta.

Atsaucas uz Civillikuma 1759.panta pirmās daļas pirmo punktu un 1765.panta pirmo daļu.

Norāda, ka Atbildētājas parāds par dzīvojamās telpas Nr.4, /pers. B/, Rīgā, sakarā ar pārvaldīšanu un apsaimniekošanu par laika posmu no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim ir 1154,38 EUR, līgumsods par laika posmu no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim ir 460,62 EUR, likumiskie nokavējuma procenti no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim 48,44 EUR, bet kopā 1663,62 EUR.

Prasība pamatota ar Civilprocesa likuma 1.pantu, 24.pantu, 27.panta otro daļu, 41.pantu, 195.pantu, 570.panta pirmo daļu, Civillikuma 865.pantu, 866.pantu, 1071.pantu, 1401.pantu, 1402.pantu, 1403.pantu, 1425.pantu, 1587.pantu, 1716.pantu, 1756.pantu, 1759.pantu, 1765.pantu, 1779.pantu, 1652.panta 3.punktu, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septīto un astoto daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 3.punktu un 4.punktu.

Lūdz apmierināt prasību un piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājam parādu sakarā ar pārvaldīšanu un apsaimniekošanu par laika posmu no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim 1154,38 EUR apmērā, līgumsodu par laika posmu no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim 460,62 EUR, likumiskos nokavējuma procentus no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim 48,44 EUR, kopā 1663,62 EUR; piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājam visus tiesāšanās izdevumus, tajā skaitā valsts nodevu 249,42 EUR apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR apmērā; atzīt Prasītājam tiesības piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājam likumiskos procentus (6% gadā) no prasības pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildes dienai.

[2] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2019.gada 1.martā saņemts Atbildētājas pārstāves sniegtais paskaidrojums, kurā norādīts, ka Atbildētāja prasību neatzīst.

Paskaidrojumā norādīts, ka Prasītājs ir cēlis personisko prasību, iekļaujot tajā saistības pēc 2001.gada 2.aprīļa dzīvojamās mājas uzturēšanas un

apsaimniekošanas līguma, kura dalībniece nav Atbildētāja un kurai 2001.gada 2.aprīļa līgums nav saistošs, saistības pēc tā nav uzņēmusies, līdz ar to, visus savus prasījumus, kuri radušies pirms 2011.gada 14.decembra dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līguma noslēgšanas un īpašuma tiesību reģistrācijas VZD kadastra reģistrā 2012.gada 26.janvārī, Prasītājs atbilstoši Civillikuma 1478.panta noteikumiem var vērst pret personu, ar kuru norādītajā laika posmā pastāvēja līgumattiecības.

Norāda, ka arī Prasītājs savā prasībā atsaucas uz 2011.gada 14.decembra dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu, tādējādi nonākot pretrunā ar prasījumu rašanās periodu un līdz ar to arī prasa nepamatotu prasības summu.

Norāda, ka Prasītāja atsauce uz Dzīvokļa īpašuma likumu, pamatojot ar to savus prasījumus par laiku no 2008.gada 1.februāra līdz 2011.gada 14.decembrim, ir nepamatota, jo minētā likuma normas ir attiecināmas uz dzīvokļa īpašnieku, taču Atbildētāja šajā laika posmā nebija dzīvokļa īpašniece, īpašumu ieguva labprātīgās atsavināšanas ceļā, īpašuma tiesības viņai radušas līdz ar īpašuma tiesību reģistrāciju Valsts zemes dienesta kadastra reģistrā 2012.gada 26.janvārī, ar šo datumu arī iegūstot atbildību par savu dzīvokļa īpašnieka pienākumu pildīšanu.

Norāda, ka no prasības nevar izsecināt, kāda prasības summas daļa ir pārvaldīšanas izdevumi jeb apsaimniekošanas maksa, bet kāda ir par sniegtajiem pakalpojumiem.

Norāda ka atbilstoši tiesu praksei dzīvokļa īpašniekam nemaz nav pienākums maksāt par pakalpojumiem, kurus viņš nav saņēmis. (AT tiesu prakse civillietās, kas izriet no dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesiskajām attiecībām, - R., 2016. septembris).

Savukārt, Civillikuma 2344.pants uzliek par pienākumu Prasītājam pamatot prasības summu ar tik sīkiem pierādījumiem, lai par tiem nerastos ne mazākas šaubas, Prasītāja pieļautas rēķinu kļūdas var tikt izlabotas ar tiesas spriedumu.

Norāda, ka no prasības pieteikuma nevar izsecināt, kādu iemeslu dēļ Prasītāja izrakstītajos rēķinos ir norādītas lielākas summas nekā arhīva izziņās, kādēļ netiek uzskaitīti dubultie maksājumi, t.sk. par iepriekšējiem gadiem. Norāda, ka visi rēķini tika apmaksāti pilnā apmērā atbilstoši rēķinos noradītajam mēneša aprēķinam rēķinos norādītajā termiņā.

[3] 2019.gada 1.martā tiesā saņemta Atbildētājas pārstāves pretprasība.

Atbildētāja pretprasībā norāda 2011.gada 14.decembrī Atbildētāja noslēdza ar Prasītāju dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu kā dzīvokļa Nr.4, kas atrodas /adrese/, īpašuma ieguvēja.

Atbildētājas īpašuma tiesības ir reģistrētas Valsts zemes dienesta 2012.gada 26.janvārī. Tādējādi Atbildētāja kļuva par dzīvokļa īpašnieku ar īpašuma tiesību reģistrācijas dienu 2012.gada 26.janvārī un līdz ar īpašuma tiesību reģistrāciju atbilstoši likuma "Par Valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.^{9}panta pirmo daļu viņai iestājas Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantā paredzētie pienākumi segt ar dzīvokļa īpašumu saistītos apsaimniekošanas izdevumus, kā arī nastas, kuras šo dzīvokļa īpašumu apgrūtina.

Laikā no īpašuma tiesību iegūšanas brīža līdz perioda beigām, par kuru ir celta prasība Atbildētāja pilnībā un termiņos apmaksāja visus Prasītāja izrakstītos rēķinus.

Savukārt, parāds, kurš izveidojies laikā, kad dzīvokļa īpašums ir piederējis citai personai, ir personiskās prasības priekšmets, kurš nevar tikt attiecināts uz Atbildētāju, kā dzīvokļa īpašuma ieguvēju, jo līdz ar dzīvokļa atsavināšanu, tas uz dzīvokļa ieguvēju nepāriet.

Ņemot vērā to, ka visi Prasītāja rēķini ir apmaksāti pilnībā un termiņos, kā arī ar pārmaksu, Prasītājam nav tiesiska pamata prasīt galveno parādu 1154,38 EUR, līgumsodu 460,62 EUR un procentus 48,44 EUR, kas uz prasības celšanas brīdi sastāda 1663,62 EUR.

Norāda, ka parāda esamība un prasības celšana rada Atbildētājai tiesības lūgt atbrīvot viņu no neesošā parāda, kā arī lūgt atzīt saistības par izpildītām.

Norāda, ka minētais ir svarīgs Atbildētājai, jo Prasītāja sniegtās ziņas par parāda esamību ir šķērslis dzīvokļa privatizācijas pabeigšanai.

Pretprasība pamatota ar likuma "Par Valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.^{9}panta pirmo daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 6.pantu, 10.pantu, Civillikuma 1838.pantu, 1842.pantu, 2345.pantu, 2346.panta otro daļu, 2389.pantu, 2369.pantu, 2371.pantu, 2377.pantu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 6.pantu, 112.pantu, 136.panta trešo daļu.

Lūdz tiesu atbrīvot Atbildētāju no neesošā parāda 449,40 LVL un soda sankcijām 99,49 LVL, kas kopā veido rēķina par 2012.gada janvāri summu 548,89 LVL (781 EUR pēc *euro* konvertācijas kursa 0,702894), kas rādies par laika periodu no 2008.gada 1.februāra līdz 2012.gada 1.janvārim; atzīt /pers. B/ saistības par laika periodu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 1.oktobrim par izpildītām pilnībā, uzliekot par pienākumu Prasītājam veikt apsaimniekošanas maksas, maksas par komunālajiem pakalpojumiem, kā arī uzskaitīto kavējuma procentu un līgumsoda pārrēķinu.

[4] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2019.gada 14.martā saņemts Prasītāja paskaidrojums par pretprasību, kurā norādīts, ka Prasītājs pretprasību neatzīst pilnībā un lūdz tiesu to noraidīt.

Norāda, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{24}panta pirmās daļas nosacījumiem Atbildētajai ir tiesības celt pretprasību paskaidrojumu sniegšanai noteiktajā termiņā.

Atbilstoši 2018.gada 10.janvāra Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas paziņojumam civillietā Nr.C30298818 Atbildētājai rakstveida paskaidrojumus bija nepieciešams iesniegt 30 dienu laikā no prasības pieteikuma saņemšanas dienas.

Norāda, ka lietā nav atrodami pierādījumi, ka Atbildētāja prasības pieteikumu vienkāršotās procedūras lietā bija saņēmusi tikai 2019.gada janvārī vai 2019.gada februārī, jo tiesai iesniegti paskaidrojumi sakarā ar celto prasību ir datēti ar 2019.gada 1.martu.

Norāda, ka minētais liecina, ka Atbildētāja nav ievērojusi Civilprocesa likuma 250.^{24}panta pirmās daļas nosacījumus un līdz ar to pretprasība nav pieņemama un ir noraidāma.

[5] Prasītāja pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja, pretprasību neatzina.

Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē uzturēja pretprasību, prasību neatzina.

Motīvu daļa

Novērtējusi prasības pieteikumā norādīto, Prasītāja pārstāvja un Atbildētājas pārstāves tiesas sēdē paskaidroto un lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un noraidāma. Savukārt pretprasība daļā, kurā lūgts uzlikt Prasītājam veikt pārrēķinu, ir pamatota un apmierināma, bet daļā, kurā lūgts tiesu atbrīvot Atbildētāju no neesošā parāda un atzīt saistības par izpildītām, tiesvedība ir izbeidzama.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Tiesa secina, ka lietā nav strīda par to, ka Prasītājs pamatojoties uz likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta 7.daļu, 2003.gada 14.februāra nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pilnvarojuma līgumu Nr.DI-03-77-lī (lietas 16.-22.lapa) un 2011.gada 5.jūlija dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgumu Nr.RD-11-910-lī (lietas 23.-29.lapa) apsaimnieko dzīvojamo māju /adrese/, Rīgā.

Prasība tiesā celta 2017.gada 29.decembrī un tās pamats ir Atbildētājas pieļauta dzīvokļa īpašnieka pienākumu neizpilde, t.i., pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumu neveikšana laika periodā no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim.

No lietas materiālos esošās 2012.gada 26.janvāra Izziņas par īpašuma tiesībām uz dzīvokli līdz dzīvojamās mājas privatizācijai (lietas 138.lapa)

izriet, ka Atbildētāja īpašuma tiesības uz dzīvokli Nr. /adrese/, Rīgā, ieguva 2012.gada 26.janvārī pamatojoties uz 2011.gada 2.decembra Dāvinājuma līgumu, kas apliecināts 2011.gada 2.novembrī.

No lietā iesniegtajiem pierādījumiem izriet, ka starp Prasītāju un Atbildētājas pārstāvi /pers. F/ 2011.gada 14.decembrī noslēgts Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgums (turpmāk – Līgums) (lietas 31.-32.lapa).

Līguma 1.punktā noteikts, ka pārvaldnieks pārvalda un apsaimnieko dzīvojamo māju /adrese/, Rīgā, ievērojot tā rīcībā esošos materiālos resursus un finanšu līdzekļus, savukārt dzīvokļa īpašnieks apņemas segt pārvaldniekam izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, tās komunikāciju un iekārtu uzturēšanu, ekspluatāciju un remontu, zemes gabala uzturēšanu, kā arī par komunālajiem pakalpojumiem, proporcionāli sava dzīvokļa īpašuma Nr.4, /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, platībai 34,43 kv.m. (t.sk. lodžija (balkons)) un kopīpašuma domājamai daļai.

Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pants paredz, ka dzīvokļa īpašniekam ir pienākums piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā; segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā; norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana); maksāt uz dzīvokļa īpašumu attiecinātos nodokļus; maksāt nomas maksu par zemes lietošanu, ja dzīvojamā māja atrodas uz citai personai piederošas zemes; saudzīgi izturēties pret kopīpašumā esošo daļu, ievērot tās lietošanas noteikumus, kā arī normatīvajos aktos noteiktās sanitārās, ugunsdrošības un citas prasības, lai neradītu aizskārumu citu cilvēku drošībai un veselībai, apkārtējās vides kvalitātei, un raudzīties, lai šos noteikumus un prasības ievērotu personas, kas iemitinātas viņa dzīvokļa īpašumā; nodrošināt iespēju dzīvokļu īpašnieku kopības vai pārvaldnieka pilnvarotiem speciālistiem veikt dzīvokļa īpašumā darbības, kas nepieciešamas ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistītu komunikāciju, būvkonstrukciju un citu elementu ierīkošanai un normālai funkcionēšanai, kā arī nodrošināt iespēju apsekot atsevišķo īpašumu; pildīt dzīvokļu īpašnieku kopības pieņemtos lēmumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Prasītājs pieteikumā norāda, ka Atbildētājai par laika periodu no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim ir izveidojies pamatparāds 1154,38 EUR, prasības pieteikumam pievienots parāda aprēķins (lietas 33.lapa).

Atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 8.pantā noteiktajam dzīvokļa īpašnieks ir persona, kas ieguvusi dzīvokļa īpašumu un īpašuma tiesības nostiprinājusi zemesgrāmatā. Līdz dzīvokļa īpašuma pirmreizējai reģistrēšanai zemesgrāmatā uz dzīvokļa īpašuma ieguvēju attiecas visas šā likuma normas, kas nosaka dzīvokļa īpašnieka tiesības, pienākumus un atbildību, izņemot tās likumā noteiktās tiesības, kuras dzīvokļa īpašuma ieguvējs iegūst tikai pēc dzīvokļa īpašuma reģistrēšanas zemesgrāmatā.

Ņemot vērā to, ka dzīvokļa īpašnieka tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr.4, /adrese/, Rīgā, Atbildētāja ieguva 2012.gadā 26.janvārī ar īpašuma reģistrācijas dienu Valsts zemes dienesta Kadastra reģistrā, tiesa atzīst, ka Prasītājam nav prasījuma tiesības pret Atbildētāju par parāda piedziņu par laika periodu no 2008.gada 1.februāra līdz 2012.gada 26.janvārim.

Vienlaikus tiesa no lietā esošajiem pierādījumiem – Prasītāja izrakstītajiem rēķiniem un Atbildētājas iesniegtajiem maksājumus apliecinošajiem dokumentiem (lietas 142.-214.lapa) konstatē, ka Atbildētāja laika periodā no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim ir apmaksājusi visus rēķinus pilnā apmērā atbilstoši rēķinos noradītajam ikmēneša aprēķinam.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Prasītāja prasība piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājam parādu sakarā ar pārvaldīšanu un apsaimniekošanu par laika posmu no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim 1154,38 EUR apmērā, līgumsodu par laika posmu no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim 460,62 EUR, likumiskos nokavējuma procentus no 2008.gada 1.februāra līdz 2017.gada 1.oktobrim 48,44 EUR, kopā 1663,62 EUR ir nepamatota un noraidāma pilnībā.

[2] Atbildētāja pretprasībā ir lūgusi tiesu atbrīvot Atbildētāju no neesošā parāda – 2012.gada janvāra rēķinā norādītā parāda 548,89 LVL (781 EUR) un atzīt Atbildētājas saistības par laika periodu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 1.oktobrim par izpildītām pilnībā, uzliekot par pienākumu Prasītājam veikt apsaimniekošanas maksas, maksas par komunālajiem pakalpojumiem, kā arī uzskaitīto kavējuma procentu un līgumsoda pārrēķinu.

Tiesa norāda, ka Civilprocesa likums piešķir personai tiesības savas aizskartās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses aizstāvēt likumā paredzētajā kārtībā. Vienlaikus likums uzliek par pienākumu ievērot tajā noteikto tiesību aizsardzības procesuālo kārtību. Tas apstāklis, ka tiesības ir aizsargājamas noteiktā procesuālā kārtībā, liedz personai vērsties tiesā tādā veidā, kāds likumā nav paredzēts (sk. Satversmes tiesas 2012.gada 1.novembra sprieduma lietā Nr.2012-06-01 secinājumu daļas 9.punktu).

Tādējādi personas subjektīvo tiesību īstenošana notiek procesuālo tiesību normās noteiktajā kārtībā, kā tas vispārīgi norādīts Civilprocesa likuma 1.pantā. Turklāt šo tiesību īstenošana ir tieši atkarīga no tā, vai nepastāv kāds no Civilprocesa likuma 132.panta pirmajā daļā minētiem pamatiem, kas izslēdz tiesvedību. Tas nozīmē, ka tiesas aizsardzību Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā bauda persona, kuras prasījums saistāms ar tās tiesību aizskārumu. Jebkurai prasībai jābūt vērstai uz konkrēta tiesību vai interešu aizskāruma vai apstrīdējuma novēršanu.

Savukārt tiesai, aizstāvot personu aizskartās vai apstrīdētās civilās tiesības, jāizvēlas un jāpiemēro atbilstošs tiesību aizsardzības līdzeklis, kas var būt vērsts uz: 1) tiesību atzīšanu; 2) tā stāvokļa atjaunošanu, kāds bija līdz tiesību aizskārumam; 3) tiesību aizskarošās darbības pārtraukšanu; 4) pienākuma uzlikšanu; 5) tiesiskās attiecības grozīšanu vai izbeigšanu u.c.

Kā atzīts juridiskajā literatūrā, lai prasība būtu pamatota, nepieciešams: 1) no vienas puses, lai prasītājam būtu materiāla tiesība, kuras aizsardzību vai atjaunošanu viņš grib panākt (*legitimatio activa*); 2) no otras puses, lai prasībai būtu iemesls, proti, prasītāja tiesība būtu pārkāpta no atbildētāja puses (*causa proxima agendi legitimatio passiva*). Prasība kļūst nepieciešama tad, kad tiesība izkustināta no šā mierīgā līdzsvara stāvokļa, kad starp tiesību faktisko stāvokli šinī momentā un to stāvokli, kādam viņam jābūt, izceļas konflikts (*sk. Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 303.lpp.*).

Tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā Atbildētāja uzskata, ka viņas civilās tiesības tiek aizskartas ar Prasītāja rīcību – lūdzot piedzīt neesošu parādu – līdz ar to Atbildētāja ir cēlusi pretprasību, lai panāktu tiesas apstiprinājumu (konstatējumu), ka Atbildētājai nav parāda par laika periodu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 1.oktobrim, ko ar prasību pieprasījis Prasītājs. Vienlaikus Atbildētāja lūgusi arī atbrīvot Atbildētāju no neesoša parāda un uzlikt par pienākumu Prasītājam veikt apsaimniekošanas maksas, maksas par komunālajiem pakalpojumiem, kā arī uzskaitīto kavējuma procentu un līgumsoda pārrēķinu.

Tiesa secina, ka Atbildētājas pretprasībā izvirzītais prasījums – atbrīvot Atbildētāju no neesoša parāda un atzīt Atbildētājas saistības par laika periodu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 1.oktobrim par izpildītām – vērsts uz Prasītāja rēķinos norādītās parāda summas nepastāvēšanas konstatēšanu, t.i., prasījums atbilst tā dēvētajai negatīvai atzīšanas prasībai.

Augstākās tiesas praksē ir nostiprināta atziņa, ka prasītājam nav prasījuma tiesības atzīšanas prasības celšanai, jo nav normu, kas paredzētu personai iespēju tiesas ceļā prasīt juridiskas attiecības pastāvēšanas vai nepastāvēšanas atzīšanu (sk., piemēram, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 19.decembra lēmumu lietā Nr. SKC-3112/2014 (3-10/0028), 2015.gada 29.maija lēmumu lietā Nr. SKC-2288/2015 (3-10/0169/14), 2017.gada 28.februāra spriedumu lietā Nr.SKC –60/2017 (C36055613), 2017.gada 1.augusta rīcības sēdes lēmumu lietā SKC–1724/2017 (3-10/0142/29), 2017.gada 20.decembra spriedumu lietā Nr. SKC –268/2017 (C30738312), 2018.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr. SKC -

107/2018, 2018.gada 26.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC – 36/2018, 2018.gada 27.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC – 239/2018).

Tiesa norāda, ka likums vispārīgi neaizliedz Atbildētājai aizstāvēt savas tiesības, realizējot Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības aizstāvēties pret celto prasību, apstrīdot rēķinos iekļauto maksājumu pozīciju – parāda – tiesiskumu un pamatojumu, ko Atbildētāja ir arī realizējusi iesniedzot lietā paskaidrojumus un pierādījumus.

Likumdevējs ir ietvēris likumā regulējumu arī gadījumiem, kad tiesā kļūdaini ierosināta lieta, lai gan prasītājam nav prasības tiesību, proti, tiesvedība šādā lietā jāizbeidz, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 2.punktu. Civilprocesa likuma 223.pantā uzskaitīti apstākļi (pamati), kurus konstatējot, tiesai ir pienākums tiesvedību lietā izbeigt bez lietas izskatīšanas pēc būtības un sprieduma taisīšanas. Par nenovēršamu šķērsli lietas izskatīšanai pēc būtības šā panta 2.punktā noteikts tas, ka prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesība. Minētais bija pamats nepareizi ierosinātās tiesvedības izbeigšanai tā iemesla dēļ, ka prasītājam nav prasības tiesību (*sal. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 23.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-368/2013 (C02030008).*

Ņemot vērā minēto, tiesvedība pretprasības daļā, kurā lūgts atbrīvot Atbildētāju no neesošā parāda – 2012.gada janvāra rēķinā norādītā parāda 548,89 LVL (781 EUR) un atzīt Atbildētājas saistības par laika periodu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 1.oktobrim par izpildītām pilnībā, izbeidzama, atbilstoši Civilprocesa likuma 223.panta 2.punktam.

Atbildētāja pretprasībā lūdz arī tiesu uzlikt par pienākumu Prasītājam veikt apsaimniekošanas maksas, maksas par komunālajiem pakalpojumiem, kā arī uzskaitīto kavējuma procentu un līgumsoda pārrēķinu. Pretprasībā norādīts, ka Prasītāja rēķini ir apmaksāti pilnībā un termiņos, kā arī ar pārmaksu. Tiesas sēdē Atbildētājas pārstāve norādīja, ka vairāku rēķinu samaksa veikta divreiz.

Tiesa no lietā iesniegtajiem pierādījumiem konstatē, ka Atbildētāja vismaz viena rēķina (2012.gada martā izrakstīts) apmaksu veikusi divreiz (lietas 145., 146.lapa).

Ņemot vērā minēto, Atbildētājas pretprasība daļā, kurā lūgts uzlikt par pienākumu Prasītājam veikt apsaimniekošanas maksas un maksas par komunālajiem pakalpojumiem pārrēķinu, ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Ievērojot minēto no Prasītāja par labu Atbildētājai piedzenama Atbildētājas samaksātā valsts nodeva par prasību uzlikt par pienākumu Prasītājam veikt apsaimniekošanas maksas un maksas par komunālajiem pakalpojumiem pārrēķinu 70 EUR apmērā un Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 EUR.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1]pantu Prasītājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei. Minētais termiņš skaitāms no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 4.pantu, 8.pantu, 41.pantu, 97.pantu, 193.pantu, 195.pantu, 203.pantu un 204.[1]pantu,

nolēma:

Noraidīt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, prasību pret /pers. B/ (/pers. B/), dzimušu /datums/, par parāda piedziņu.

Izbeigt tiesvedību /pers. B/ (/pers. B/), dzimušas /datums/, pretprasības daļā, kurā lūgts atbrīvot /pers. B/ no neesošā parāda – 2012.gada janvāra rēķinā norādītā parāda 548,89 LVL (781 EUR) un atzīt Atbildētājas saistības par laika periodu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 1.oktobrim par izpildītām pilnībā.

Apmierināt /pers. B/ (/pers. B/), dzimušas /datums/, pretprasību daļā, kurā lūgts uzlikt par pienākumu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, veikt apsaimniekošanas maksas un maksas par komunālajiem pakalpojumiem pārrēķinu.

Uzlikt par pienākumu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, veikt apsaimniekošanas maksas un maksas par komunālajiem pakalpojumiem pārrēķinu.

Piedzīt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, par labu /pers. B/ (/pers. B/), dzimušai /datums/, tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 70 EUR (septiņdesmit *euro*) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR (trīs *euro*, 20 centi), kopā 73,20 EUR (septiņdesmit trīs *euro*, 20 centi).

Noteikt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Spriedums pieejams 2019.gada 29.maijā.

Tiesnese Z. Studente